

Határozatok Tára

MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2020. szeptember 10.¹

C-62/19. sz. ügy

**Star Taxi App SRL
kontra
Unitatea Administrativ Teritorială Municipiul București prin Primar General,
Consiliul General al Municipiului București,
az IB,
a Camera Națională a Taximetriștilor din România,
a D'Artex Star SRL,
az Auto Cobălcescu SRL,
a Cristaxi Service SRL
részvételével**

(a Tribunalul București [bukaresti törvényszék, Románia] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – (EU) 2015/1535 irányelv – Az 1. cikk (1) bekezdésének b) pontja – »Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások« fogalma – Az utasoknak közvetlenül a taxisofoőrökkel történő összekapcsolásából álló szolgáltatás – Az engedéllyel rendelkező taxis személyszállítók számára kötelező taxidiszpécseri szolgáltatás – Az 1. cikk (1) bekezdésének e) pontja – Szolgáltatásokra vonatkozó szabály – Bejelentési kötelezettség – 2000/31/EK irányelv – 4. cikk – Előzetes engedélyezési rendszer – Nem kifejezetten és kizárólagosan az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó engedélyezési rendszerek – 2006/123/EK irányelv – 9. és 10. cikk – A szolgáltatási tevékenységek engedélyezésének rendszere”

Bevezetés

1. Az uniós jogszabályok külön szabályokat írnak elő a szolgáltatások egy meghatározott kategóriájára, nevezetesen az úgynevezett „információs társadalommal összefüggő” szolgáltatásokra, azaz azokra a szolgáltatásokra, amelyeket távolról, elektronikusan, vagy egyszerűbben fogalmazva, elsősorban az interneten keresztül nyújtanak. E szolgáltatásokra az uniós jogban főszabály szerint a tagállamok közötti kölcsönös elismerés elve vonatkozik, és azok a szolgáltatók székhelye szerinti tagállamokban a letelepedéshez nyújtott könnyítésekben származó előnyökben részesülnek.

¹ Eredeti nyelv: francia.

2. Ugyanakkor nem mindig könnyű megkülönböztetni az információs társadalommal összefüggő és a „hagyományos” szolgáltatást, ha a különféle szolgáltatások egy komplex szolgáltatás szerves részét képezik. Ez különösen igaz a városi közlekedési szolgáltatásokra, amelyek esetében az utat elektronikusan foglalják le. A Bíróságnak már alkalma nyílt arra, hogy bizonyos iránymutatásokat adjon a meghatározott körülmények között alkalmazott ilyen különbségtételre vonatkozóan.² Ezek az iránymutatások azonban nem feltétlenül alkalmazhatóak eltérő körülmények esetén.

3. A nehézségek egy másik része akkor vetődik fel, amikor a nemzeti szabályok ugyanolyan gazdasági jelleggel bíró „hagyományos” szolgáltatásokra vonatkoznak, mint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások. Így azt kell meghatározni, hogy az uniós jog milyen mértékben és esetlegesen milyen feltételek mellett engedélyezi e szabályok alkalmazását a szolgáltatások ez utóbbi kategóriájára. További probléma adódik abban a helyzetben, amikor kétség áll fenn azt illetően, hogy vajon a „hagyományos” szolgáltatások szabályozására elfogadott szabályokat tényleg alkalmazni kell-e az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra is, amiatt, hogy ez utóbbiak sajátos vagy újító jelleggel bírnak.³

4. Ilyen jellegű különféle kérdések merülnek fel a jelen ügyben, és így módot adnak a Bíróság számára az e téren fennálló ítélkezési gyakorlatának pontosítására.

Jogi háttér

Az uniós jog

5. A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv)⁴ 2. cikkének a) pontja szerint:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

a) »információs társadalommal összefüggő szolgáltatások«: a 98/48/EK irányelv által módosított 98/34/EK irányelv⁵ 1. cikkének (2) bekezdése szerinti szolgáltatások;”

6. Ugyanezen irányelv 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató tevékenységének megkezdése, illetve folytatása ne lehessen előzetes engedélyezéshez vagy bármilyen ezzel azonos hatású követelményhez köthető.”

(2) Az (1) bekezdés nem érinti az olyan engedélyezési rendszereket, amelyek nem kifejezetten és kizárólagosan az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra irányulnak [...]

2 2017. december 20-i Asociación Profesional Elite Taxi ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981).

3 Egy hasonló kérdésre vonatkozóan lásd: 2019. december 19-i Airbnb Ireland ítélet (C-390/18, EU:C:2019:1112, 28–31. pont); az ezen ügyre vonatkozó indítványom (C-390/18, EU:C:2019:336, 93–99. pont).

4 HL 2000. L 178., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.

5 Az 1998. július 20-i 98/48/EK irányelvvel (HL 1998. L 217., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 21. kötet, 8. o.) módosított, a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló 98/34/EK irányelv módosításáról szóló, 1998. június 22-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1998. L 217., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 21. kötet, 8. o.).

7. A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁶ 2. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének d) pontja a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez az irányelv a Közösség valamely tagállamában letelepedett szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokra alkalmazandó.

(2) Ez az irányelv nem alkalmazandó a következő tevékenységekre:

[...]

d) a közlekedés területén nyújtott, a[z EUMSZ] Szerződés [VI]. címének hatálya alá tartozó szolgáltatások, beleértve a kikötői szolgáltatásokat;

[...]”

8. Ugyanezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének első mondata értelmében:

„Ha ezen irányelv rendelkezései más közösségi jogi aktus olyan rendelkezésével ütköznek, amelyek egy adott szolgáltatási tevékenység nyújtására való jogosultságnak vagy gyakorlásának meghatározott kérdéseit szabályozzák adott területeken vagy szakmákban, akkor az adott területek és szakmák vonatkozásában a más közösségi jogi aktus rendelkezései érvényesek és alkalmazandók.”

9. Az említett irányelv 9. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„(1) A tagállamok a szolgáltatási tevékenység nyújtására való jogosultságot, illetve annak gyakorlását nem kötik engedélyezési rendszerhez, kivéve az alábbi feltételek teljesülése esetén:

- a) az engedélyezési rendszer nem alkalmaz hátrányos megkülönböztetést az érintett szolgáltatóval szemben;
- b) az engedélyezési rendszert a közérdeken alapuló kényszerítő indok támasztja alá;
- c) a kitűzött cél kevésbé korlátozó intézkedés útján nem valósítható meg, különösen azért, mert az utólagos ellenőrzésre túl későn kerülne sor ahhoz, hogy az valóban hatékony legyen.”

10. Végül ugyanezen irányelv 10. cikkének (1) és (2) bekezdése kimondja:

„(1) Az engedélyezési rendszereknek olyan feltételeken kell alapulniuk, amelyek megakadályozzák az illetékes hatóságokat abban, hogy vizsgálati jogkörüket önkényesen alkalmazzák.

(2) Az (1) bekezdésben említett feltételek:

- a) megkülönböztetésmentesek [helyesen: hátrányos megkülönböztetéstől mentesek];
- b) azokat a közérdeken alapuló kényszerítő indok támasztja alá;
- c) arányosak a közérdekhez kapcsolódó céllal;
- d) világosak és egyértelműek;

6 HL 2006. L. 376., 36. o.; helyesbítés: HL 2014. L 287., 33. o.

- e) objektívek;
- f) előzetesen nyilvánosságra hozták azokat;
- g) átláthatók és hozzáférhetők.”

11. A műszaki szabályokkal és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷ 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

- b) »szolgáltatás«: az információs társadalom bármely szolgáltatása, azaz bármely, általában térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatás.

E fogalommeghatározás alkalmazásában:

- i) »távolról« azt jelenti, hogy a szolgáltatást a felek egyidejű jelenléte nélkül nyújtják;
- ii) »elektronikus úton« azt jelenti, hogy a szolgáltatás kezdőpontjától való elküldése és célállomásán való fogadása adatok feldolgozására (beleértve a digitális tömörítést is) és tárolására szolgáló elektronikus berendezés útján történik, valamint annak elküldése, továbbítása és vétele teljes egészében vezetéken, rádión, optikai vagy egyéb elektromágneses eszköz útján történik;
- iii) »a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére« azt jelenti, hogy az adatok továbbításával nyújtott szolgáltatás egyéni kérelemre történik.

Az I. melléklet tartalmazza azoknak a szolgáltatásoknak a tájékoztató jegyzékét, amelyek nem tartoznak e fogalommeghatározás alá.

[...]

- e) »szolgáltatásokra vonatkozó szabály«: a b) pont értelmében vett szolgáltatási tevékenységek megkezdésére és végzésére vonatkozó általános jellegű követelmény, különösen a szolgáltatóra, a szolgáltatásokra és a szolgáltatást igénybe vevőre vonatkozó rendelkezések, ide nem értve az olyan szabályokat, amelyek nem kifejezetten az említett pontban meghatározott szolgáltatásokra vonatkoznak.

E fogalommeghatározás alkalmazásában:

- i) valamely szabályt kifejezetten az információs társadalom szolgáltatásaira irányulónak kell tekinteni, ha figyelembe véve az indokolását és a rendelkező részét, annak összes vagy néhány egyedi intézkedésének kifejezett célja és tárgya az ilyen szolgáltatások kifejezett és célzott módon történő szabályozása;

⁷ HL 2015. L 241., 1. o..

- ii) valamely szabályt nem lehet kifejezetten az információs társadalom szolgáltatásaira irányulónak tekinteni, ha az az ilyen szolgáltatásokat csak hallgatóságos vagy esetleges módon érint;
- f) »műszaki szabály«: műszaki leírások és más követelmények vagy szolgáltatásokra vonatkozó szabályok, ideértve a vonatkozó közigazgatási rendelkezéseket is, amelyek betartása az értékesítés, a szolgáltatásnyújtás, valamely szolgáltató létrehozása vagy a valamely tagállamban vagy annak nagyobb részén történő használat esetén de jure vagy de facto kötelező, valamint a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései, kivéve a 7. cikkben foglaltakat, amelyek megtiltják valamely termék gyártását, behozatalát, értékesítését vagy használatát, vagy valamely szolgáltatás nyújtását vagy használatát, illetve valamely szolgáltató létrehozását;

[...]

Ez magában foglalja azokat a műszaki szabályokat, amelyeket a tagállamok által kijelölt hatóságok írnak elő, és amelyek a Bizottság által a 2. cikkben említett bizottság keretében összeállított és szükség esetén aktualizált jegyzékben szerepelnek.

[...]”.

12. Ezen irányelv 5. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében:

„A 7. cikkre is figyelemmel a tagállamok azonnal közölnek a Bizottsággal minden műszakiszabály-tervezetet, kivéve ha az csak egy nemzetközi vagy európai szabvány teljes szövegét ülteti át, ebben az esetben a megfelelő szabványra történő hivatkozás is elegendő; a Bizottságot a szabály elfogadása szükségességének indokairól is tájékoztatni kell, amennyiben ezen indokok nem derülnek ki már magából a tervezetből.”

13. Végül az említett irányelv 10. cikke ekként rendelkezik:

„Az ezen irányelv III. melléklete A. részében említett jogi aktusokkal módosított 98/34/EK irányelv hatályát veszti, a hatályon kívül helyezett irányelv III. mellékletének B. részében és az ezen irányelv III. mellékletének B. részében említett irányelveknek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó sérelme nélkül.

A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat ezen irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni és a IV. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.”

A román jog

14. A Legea nr. 38/2003 privind transportul în regim de taxi și în regim de închiriere (a taxival és bérautóval végzett személyszállításról szóló, 2003. január 20-i 38/2003. sz. törvény, a továbbiakban: 38/2003. sz. törvény)⁸ 1[^]1. cikkének j) pontja, és 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„1[^]1. cikk

[...]

- j) taxidiszpécseri szolgáltatás (a továbbiakban: diszpécseri szolgáltatás): a taxis személyszállítással összefüggő olyan tevékenység, amely telefon vagy más eszközök révén az utas rendeléseinek felvételéből, valamint e rendeléseknek rádió adóvevővel a taxishoz történő közvetítéséből áll;

⁸ Monitorul Oficial al României, 2003. január 28., I. rész, 45. sz.

[...]

15. cikk

(1) A taxidiszpécseri szolgáltatási tevékenység csak az illetékes hatóság által a jelen törvénynek megfelelően kiadott engedéllyel rendelkező jogi személy (a továbbiakban: diszpécserközpont) által, az engedélyben meghatározott hely határain belül gyakorolható.

(2) A taxidiszpécseri szolgáltatásról szóló engedély megszerzéséhez az alábbi dokumentumok szükségesek:

- a) a cégnyilvántartás által kibocsátott bejegyzési igazolás másolata;
- b) a taxival vagy bérautóval végzett személyszállítási szolgáltatás működtetőjének nyilatkozata arról, hogy a diszpécserközpont rendelkezik a szükséges műszaki eszközökkel, egy rádió adó-vevővel, egy biztonságos rádiófrekvenciával, hatósági engedéllyel rendelkező személyzettel és a szükséges helyiségekkel;
- c) a taxi-diszpécserközpont alkalmazottjai részére az illetékes hírközlési hatóság által kiadott rádiókezelői bizonyítványról készített másolat;
- d) a hatáskörrel rendelkező hatóság által kiadott rádiófrekvencia-használati engedély

[...]

(5) Az engedéllyel rendelkező taxis személyszállítási szolgáltatásokat nyújtó személyszállítók a jelen törvénynek megfelelően, valamely diszpécserközponttal hátrányos megkülönböztetést nem tartalmazó feltételek mellett megkötött szerződés alapján vehetik igénybe a diszpécserközpontot.

(6) A diszpécseri szolgáltatás kötelező minden olyan engedéllyel rendelkező személyszállító esetében, aki tevékenységét egy adott településen végzi, kivéve azokat a településeket, ahol kevesebb mint száz taxiengedélyt adtak ki vagy ahol ez a szolgáltatás nem kötelező.

[...]

(8) Az engedélyezett személyszállítókkal kötött taxidiszpécseri szolgáltatási szerződéseknek tartalmazniuk kell a felek azon kötelezettségére vonatkozó kikötést, hogy tiszteletben tartják a nyújtott szolgáltatás minőségére és jogszerűségére vonatkozó jogszabályi előírásokat, valamint a közösen megállapított távolsági tarifákat.

(9) A diszpécserközpont által kiszolgált taxik a diszpécseri szolgáltatásra vonatkozó szerződésével összhangban, a személyszállítási szolgáltatást járműkategória szerint egységes vagy differenciált tarifák alkalmazásával nyújthatják.

(10) A diszpécserközpont a hátrányos megkülönböztetést nem tartalmazó feltételek mellett kötött bérleti szerződés alapján az engedéllyel rendelkező személyszállítók számára rendelkezésre bocsátja a taxik felszerelésére szolgáló rádió adóvevőket.”

15. Bukarest (Románia) területén a taxiszoolgáltatásokat a 2008. április 21-i Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 178/2008 privind aprobarea Regulamentului-cadru, a Caietului de sarcini și a contractului de atribuire în gestiune delegată pentru organizarea și executarea serviciului public de transport local în regim de taxi (a helyi taxis személyszállítási szolgáltatás megszervezésének és nyújtásának koncesszióba adására vonatkozó keretrendelet, ajánlattételi

dokumentáció és szerződés jóváhagyásáról szóló 178/2008. sz. bukaresti önkormányzati képviselőtestületi határozat, a továbbiakban: 178/2008 határozat) rendelkezései szabályozzák. Az e határozat 1. mellékletében található 21. cikk (1) bekezdését eredetileg a következőképpen fogalmazták meg:

„Bukarest Önkormányzata területén az engedéllyel rendelkező taxis személyszállítási szolgáltatásokat nyújtó személyszállítók taxidiszpécseri szolgáltatást kötelesek igénybe venni, amely szolgáltatásokat kizárólag a taxidiszpécseri szolgáltatások nyújtására Bukarest Önkormányzatának az engedélyek megadására hatáskörrel rendelkező hatósága által megadott engedéllyel rendelkező diszpécserközpontok nyújthatják, biztosítva, hogy az utas a kérelem telefonon vagy más eszközzel történő leadásával ezeket a szolgáltatásokat diszpécserközpont közreműködésével vehesse igénybe”.

16. A 178/2008 határozatot a 2017. december 19-i Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 626/19.12.2017 pentru modificarea și completarea Hotărârii Consiliului General al Municipiului București nr. 178/2008 privind aprobarea Regulamentului-cadru, a Caietului de sarcini și a contractului de atribuire în gestiune delegată pentru organizarea și executarea serviciului public de transport local în regim de taxi (a 178/2008. sz. határozat módosításáról és kiegészítéséről szóló, 626/19.12.2017. sz. bukaresti önkormányzati határozat, a továbbiakban: 626/2017. sz. határozat) módosította.

17. A 178/2008. sz. határozat 1. mellékletének a 626/2017. sz. határozat I. cikkével módosított 3. cikke kimondja, hogy:

„A 38/2003. sz. törvényben használt és meghatározott fogalmak jelentése a jelen keretrendelet alkalmazásában változatlan, a következők szerint:

[...]

- I¹) bármely más módon nyújtott diszpécseri szolgáltatás: a hatáskörrel rendelkező hatóság engedélyével rendelkező diszpécserközpont által végzett olyan tevékenység, amely számítógépes alkalmazás útján, vagy az engedéllyel rendelkező diszpécserközpont honlapján fogad megrendeléseket az utasoktól, és az utasok megrendeléseit rádió adóvevő segítségével továbbítja a taxisoknak.
- I²) elektronikus alkalmazás: olyan mobileszközre vagy számítógépre telepített és azon működő szoftver, amely kizárólag az engedéllyel rendelkező diszpécserközponthoz tartozik, és annak nevét viseli.

[...]”

18. A 178/2008. sz. határozat 1. mellékletének a 626/2017. sz. határozat II. és III. cikkével módosított 21. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Bukarest Önkormányzata területén az engedéllyel rendelkező taxis személyszállítási szolgáltatásokat nyújtó személyszállítók taxidiszpécseri szolgáltatásokat kötelesek igénybe venni; ezeket a szolgáltatásokat kizárólag a taxidiszpécseri szolgáltatások nyújtására Bukarest Önkormányzatának az engedélyek megadására hatáskörrel rendelkező hatósága által megadott engedéllyel rendelkező személyek nyújthatják, biztosítva, hogy az utas a kérelem telefonon vagy más eszközzel – köztük online alkalmazás révén – történő leadásával ezeket a szolgáltatásokat olyan, taxidiszpécseri szolgáltatások nyújtására jogosult személyektől vehesse igénybe; e személyek neve szerepel a taxidiszpécseri szolgáltatások nyújtására vonatkozóan a Bukarest Önkormányzatának az engedélyek megadására hatáskörrel rendelkező hatósága által megadott engedélyben.

[...]

3¹. Bukarest Önkormányzata területén az engedéllyel rendelkező taxis személyszállítási szolgáltatásokat nyújtó személyszállítók taxidiszpécseri szolgáltatást kötelesek igénybe venni; ezeket a szolgáltatásokat kizárólag a taxidiszpécseri szolgáltatások nyújtására Bukarest Önkormányzatának az engedélyek megadására hatáskörrel rendelkező hatósága által megadott engedéllyel rendelkező személyek nyújthatják, biztosítva, hogy az utas a kérelem telefonon vagy más eszközzel (online alkalmazás révén, vagy interneten keresztül) történő leadásával, és e rendelkezéseket rádió adóvevőn keresztül továbbítják a taxisoknak.”

19. E módosított határozat 1. melléklete 41. cikke (2¹) bekezdésének a 626/2017. sz. határozat IV. cikke úgy rendelkezik, hogy a taxis tevékenység gyakorlása során a taxisok tartózkodni kötelesek a telefonok vagy más mobil eszközök használatától a szállítási szolgáltatás nyújtása alatt.

20. Az említett módosított határozat 1. melléklete 59. cikke (6¹) bekezdésének a 626/2017. sz. határozat V. cikke következtében hatályos szövege a következő:

„A 21. cikk (3¹) bekezdésében megállapított kötelezettségek – amelyeket minden hasonló tevékenységre alkalmazni kell – be nem tartása, e tevékenységek gyakorlásának módjától és körülményeitől, valamint attól függetlenül, hogy engedéllyel nem rendelkező taxist, vagy személy, illetve személyek csoportjának Bukarest területén belüli szállítására engedéllyel rendelkező taxis személyszállító csatlakoztatását eredményezi, 4500–5000 [román lei, RON (hózzávetőleg 929–1032 euró)] értékű bírsággal sújtható.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

21. Az S. C. Star Taxi App SRL (a továbbiakban: Star Taxi App) a román jog szerint létrejött, bukaresti székhelyű társaság olyan okostelefonra letölthető, a nevét viselő alkalmazást üzemeltet, amely a taxisolgáltatás igénybevevőit közvetlenül összekapcsolja a taxisofőrökkel.

22. Ez az alkalmazás egy keresést tesz lehetővé, amely megjeleníti a fuvarra rendelkezésre álló taxisofőrök listáját. Ezután az utas szabadon választhat ki egy adott sofőrt. A Star Taxi App nem továbbítja a kérelmeket a taxisofőröknek, és nem határozza meg a fuvardíjat, amelyet az utas a fuvar végén közvetlenül a sofőrnek fizet meg.

23. A Star Taxi App közvetlenül az engedéllyel rendelkező, taxis személyszállítási szolgáltatás nyújtására jogosult taxisofőrökkel köt szolgáltatási szerződést, anélkül hogy ő választaná ki vagy toborozná őket. E szerződések alapján a taxisofőr által a Star Taxi App részére fizetett havi díjért cserébe e sofőr rendelkezésére bocsátanak egy informatikai alkalmazást, egy olyan okostelefont, amelyre az alkalmazást feltelepítették, és az alkalmazás igénybevétele céljából egy korlátozott adatforgalmú SIM kártyát. Ezen túlmenően e társaság a minőséget illetően sem a járművekre, sem a járművezetőkre, sem azok magatartására vonatkozóan nem gyakorol ellenőrzést.

24. 2017. december 19-én Bukarest Önkormányzatának képviselőtestülete elfogadta a 626/2017. sz. határozatot, amely kiterjesztette az úgynevezett „diszpécseri” tevékenységre vonatkozó hatósági engedélyeztetési kötelezettség hatályát az olyan informatikai alkalmazások üzemeltetőire, mint amilyen a Start Taxi App. E szabályozás megsértéséért a Star Taxi App-pal szemben 4500 RON (hózzávetőleg 929 euró) bírságot szabtak ki.

25. Mivel úgy véli, hogy tevékenysége az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak minősül, amelyre a 2000/31 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében előírt, az előzetes engedélyezést kizáró elv vonatkozik, a Star Taxi App előzetes közigazgatási panaszt nyújtott be, amelyben a 626/2017. sz. határozat visszavonását kérte. Ezt a kérelmet azzal az indokkal utasították el, hogy a vitatott szabályozás egyrészt azért vált szükségessé, mert az engedéllyel nem rendelkező jogalanyok

által megszerzett megrendelések fogadására szolgáló módszerek jogellenes alkalmazásainak száma jelentősen megnövekedett, másrészt nem sérti az elektronikus úton történő szolgáltatásnyújtás szabadságát, mivel az csupán egy, a taxis személyszállítási tevékenységgel kapcsolatos közvetítési szolgáltatást szabályoz.

26. Ezért a Star Taxi App a 626/2017. sz. határozat megsemmisítése iránt keresetet terjesztett a Tribunalul București (bukaresti törvényszék, Románia) elé.

27. E körülmények között a Tribunalul București (bukaresti törvényszék) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a [98/48] irányelvvel módosított [98/34] irányelv (1. cikke 2. pontjának) és a [2000/31] irányelv [2. cikke a) pontjának] rendelkezéseit – amelyek értelmében az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás „[...] térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatás” –, hogy a Star Taxi App által végzetthez (vagyis elektronikus alkalmazás segítségével az utasoknak közvetlenül a taxisofőrökkel történő összekapcsolásából álló szolgáltatáshoz) hasonló tevékenység az információs társadalommal és az együttműködésen alapuló gazdasággal összefüggő sajátos szolgáltatás (tekintettel arra, hogy a Star Taxi App nem minősül közlekedési szolgáltatónak, mivel nem felel meg az Európai Unió Bírósága által a 2017. december 20-i Asociación Profesional Elite Taxi ítélet, C-434/15 39. pontjában az Uber vonatkozásában megvizsgált kritériumoknak)?
- 2) A [2000/31 irányelv] 4. cikkében, a 2006/123 irányelv 9., 10. és 16. cikkében, valamint az EUMSZ 56. cikkben foglalt rendelkezés alapján vonatkozik-e a szolgáltatásnyújtás szabadságának elve a Star Taxi App tevékenységére, ha a Star Taxi App [alkalmazása] az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak minősül? Amennyiben e kérdésre igenlő választ kell adni, az említett rendelkezésekkel ellentétes-e egy olyan szabályozás, mint a [626/2017. sz. határozat] I., II., III., IV. és V. cikke?
- 3) Abban az esetben, ha a 2000/31 irányelvet alkalmazni kell a Star Taxi App SRL nyújtott szolgáltatásra, valamely elektronikus szolgáltatás szabad nyújtásának oly módon történő tagállami korlátozása, hogy a szolgáltatást hatósági engedélyhez vagy egyéb engedélyhez kötik, olyan érvényes intézkedésnek minősül-e, amely a 2000/31 irányelv 3. cikke (4) bekezdésének megfelelően az irányelv 3. cikkének (2) bekezdése alóli kivételt képezi?
- 4) Ellentétes-e a [2015/1535] irányelv 5. cikkének rendelkezéseivel az, ha az Európai Bizottság előzetes értesítésének mellőzésével olyan szabályozást fogadnak el, mint a [626/2017. sz. határozat] I., II., III., IV. és V. cikke?”

28. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem 2019. január 29-én érkezett a Bírósághoz. A Star Taxi App, az Unitatea Administrativ Teritorială Municipiul București prin Primar General (Bukarest önkormányzatának területi közigazgatási egysége, a továbbiakban: Bukarest főváros önkormányzata), a holland kormány, valamint a Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételeket. A Bíróság által feltett kérdésekre a Star Taxi App és a Bizottság is írásban válaszolt, mivel a Bíróság úgy határozott, hogy a Covid-19 járványhoz kapcsolódó kockázatok miatt tárgyalás megtartása nélkül határoz.

Elemzés

29. A kérdést előterjesztő bíróság négy kérdést terjeszt elő előzetes döntéshozatalra az uniós jog több rendelkezésének az alapeljáráshoz hasonló összefüggésekben történő értelmezésére vonatkozóan. Ezeket a kérdéseket a feltett sorrendben elemzem, a második és a harmadik kérdéssel pedig együttesen foglalkozom. Meg kell jegyeznem azonban, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által említett egyik uniós jogi rendelkezéseknek sem célja az, hogy az alapeljáráshoz hasonló helyzetben alkalmazzák. Ezért a feltett kérdéseket újra kell fogalmazni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdéstről

Előzetes megjegyzések

30. Mindenekelőtt, a kérdést előterjesztő bíróság az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésében a 98/34 irányelv 1. cikkének a 98/48 irányelvvel módosított 2. pontjára hivatkozik. A 98/34 irányelvet azonban még 626/2017. sz. határozat elfogadása előtt hatályon kívül helyezte és felváltotta a 2015/1535 irányelv. A 2015/1535 irányelv 10. cikkének második bekezdése szerint a hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat a 2015/1535 irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni.

31. Ezután, amint azt a Bizottság észrevételeiben helyesen megjegyzi, az „együttműködésen alapuló gazdaság” fogalmának nincs pontosan meghatározott jogi jelentése az uniós jogban, ez utóbbi jog csupán az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások különleges helyzetét ismeri el.

32. Ennélfogva, a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésével lényegében azt kérdezi, hogy a 2000/31 irányelv 2. cikkének a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjával együttesen értelmezett a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak” minősül az olyan szolgáltatás, amely elektronikus alkalmazás segítségével közvetlen összeköttetést teremt az utasok és a taxisofőrök között.

A 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja

33. Emlékeztetőül, a 2000/31 irányelv 2. cikkének a) pontja a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjára való hivatkozással határozza meg az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat.

34. Ez utóbbi rendelkezés szerint információs társadalommal összefüggő szolgáltatás: „bármely, általában térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatás”. E fordulat maga is meghatározás tárgyát képezi. Többek között elektronikus úton történik az a szolgáltatás, amelynek a „kezdőpontjától való elküldése és célállomásán való fogadása adatok feldolgozására és tárolására szolgáló elektronikus berendezés útján történik, valamint annak elküldése, továbbítása és vétele teljes egészében vezetéken, rádióon, optikai vagy egyéb elektromágneses eszköz útján történik.”

35. Számomra nem kétséges, hogy egy olyan szolgáltatás, mint a Star Taxi App által kínált szolgáltatás, megfelel a fenti meghatározásnak.

36. Először is, ezt a szolgáltatást valóban térítés ellenében nyújtják, mivel a taxisofőrök díjat fizetnek a használatáért. Noha ez az alkalmazás az utasok számára ingyenes, ez utóbbiakat szintén úgy kell tekinteni, mint a szolgáltatás címzettjeit. Ez nem teszi kétségessé a Star Taxi App által nyújtott szolgáltatás térítéses jellegét. Elegendő ugyanis, ha a szolgáltatás a felhasználók egyik kategóriája, jelen

esetben a taxisofőrök számára díjköteles.⁹

37. Másodszor, a kérdéses szolgáltatást távolról nyújtják: nem szükséges a szolgáltató (Star Taxi App) és a címzettek (taxisofőrök és utasok) egyidejű jelenléte. Természetesen a továbbiakban a későbbi szállítási szolgáltatás nyújtásához elengedhetetlen, hogy a szolgáltatás felhasználóinak e két kategóriája egyidejűleg jelen legyen. Az említett szolgáltatás azonban különbözik a jelen ügyben szóban forgó összekapcsolásra irányuló szolgáltatástól.

38. Harmadszor, a jelen ügyben szóban forgó szolgáltatást is a szolgáltatás címzettjének egyéni kérelmére nyújtják. Pontosabban, itt elengedhetetlen a két címzett egyidejű kérelme: a taxisofőré, amikor kapcsolódik a szolgáltatáshoz, és azon utasé, aki információt szeretne szerezni a rendelkezésre álló járművezetőkről.

39. Végül negyedszer, ezt a szolgáltatást elektronikus úton nyújtják. Ugyanis e szolgáltatás egy alkalmazás, azaz okostelefonokra szánt szoftver, tehát elektronikus adatfeldolgozó és -tároló berendezések segítségével működik. Ezt mobiltelefon vagy más internet-hozzáférés útján, tehát elektronikus kommunikációs eszközökkel továbbítják.

40. A kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információk szerint valójában a Star Taxi App bocsátja a taxisofőrök rendelkezésére az okostelefonokat is, amelyekre az alkalmazás telepítve van, hogy képesek legyenek a szóban forgó szolgáltatás igénybevételére. A szolgáltatás ezen elemét nem távolról vagy elektronikusan nyújtják, ezért nem felel meg a fent említett meghatározásnak. Ez a rendelkezésre bocsátás azonban a szolgáltatás kiegészítő eleme, amelynek célja a fő szolgáltatás, a sofőrök és az utasok összekapcsolásának megkönnyítése. Ez az elem tehát nem teszi kétségesé a Star Taxi App tevékenységének távolról nyújtott szolgáltatás jellegét.

41. Ezért meg kell állapítani, hogy egy olyan tevékenység, mint a Star Taxi App tevékenysége, megfelel az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatások” 2015/1535 irányelv¹⁰ 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti meghatározásának.

Az Asociación Profesional Elite Taxi ítélet

42. A Bíróság ítélezési gyakorlatából azonban kitűnik, hogy bizonyos körülmények között egy szolgáltatást nem lehet az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak” tekinteni még akkor sem, ha az – vagy legalábbis a részét alkotó szolgáltatások egyike – a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő jellemzőkkel rendelkezik.¹¹

43. Ilyen eset többek között az, amikor az elektronikus úton nyújtott szolgáltatás elválaszthatatlanul kapcsolódik egy olyan nem elektronikus úton nyújtott fő szolgáltatáshoz, mint amilyen egy személyszállítási szolgáltatás.¹²

44. A Bíróság szerint ezt az elválaszthatatlan kapcsolatot az jellemzi, hogy az elektronikus úton nyújtott szolgáltatás a másik szolgáltatás alapvető elemei felett ellenőrzést gyakorol, ideértve az e másik szolgáltatás¹³ szolgáltatóinak kiválasztását¹⁴ is.

9 Lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Airbnb Ireland ítélet (C-390/18, EU:C:2019:1112, 46. pont).

10 Lásd még ebben az értelemben: 2017. december 20-i Asociación Profesional Elite Taxi ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981, 35. pont).

11 2017. december 20-i Asociación Profesional Elite Taxi ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981, 38–42. o.).

12 Lásd ebben az értelemben: 2017. december 20-i Asociación Profesional Elite Taxi ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981, rendelkező rész).

13 2017. december 20-i Asociación Profesional Elite Taxi ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981, 39. pont).

14 Jóllehet a Bíróság nem a „felvétel” kifejezést alkalmazta, valószínűleg azért, hogy elkerülje az Uber járművezetőinek jogállására vonatkozó munkajogi szempontú vitát, a „kiválasztás” fogalmát mégis ebben az értelemben kell értelmezni.

45. Ugyanakkor úgy tűnik, hogy eltérő a helyzet olyan szolgáltatások esetén, mint amelyeket a Star Taxi App nyújt. Először is, a Star Taxi App-nek nem kell taxisofőröket felvennie, mivel ez utóbbiak maguk is rendelkeznek a városi közlekedési szolgáltatások teljesítéséhez szükséges engedéllyel és erőforrásokkal. A Star Taxi App kizárólag kiegészítő szolgáltatást kínál számukra, amely lehetővé teszi, hogy hatékonyabbá tegyék saját szolgáltatásaikat. A Star Taxi App szempontjából véve a taxisofőrök nem munkatársak, mint például az Uber sofőrjei, hanem ügyfelek, vagyis a szolgáltatás címzettjei. Másodszor, a Star Taxi App nem gyakorol ellenőrzést vagy meghatározó befolyást a taxisofőrök által nyújtott személyszállítási szolgáltatások feltételei felett, amelyeket ez utóbbiak a hatályos szabályozás által előírt korlátokon belül szabadon határoznak meg.¹⁵

46. Nem értek tehát egyet Bukarest önkormányzatának véleményével, amely szerint az alapügyben fennálló helyzet hasonló az Asociación Profesional Elite Taxi ítélet¹⁶ alapjául szolgáló ügy tényállási helyzetéhez.

47. A Star Taxi App szolgáltatása a taxis személyszállítási szolgáltatásokhoz képest valóban kiegészítő jellegű, és gazdaságilag e szolgáltatásoktól függ, mivel ezek nélkül nem lenne értelme.

48. Ez a függőség azonban teljes mértékben eltér attól, amely az UberPop alkalmazás üzemeltetője és az alkalmazás keretében dolgozó járművezetők közötti kapcsolatot jellemzi. Ugyanis ahhoz, hogy az említett alkalmazás útján közvetítési szolgáltatást tudjon nyújtani, az Ubernek a semmiből kellett létrehoznia a hivatásos járművezetők által végzett megfelelő szállítási szolgáltatást, amely azelőtt nem létezett, és következésképpen meg kellett szerveznie annak általános működését.¹⁷ Így az UberPop alkalmazás nem működhetne a járművezetők által nyújtott szolgáltatások nélkül, és ez utóbbiak sem tudnák ezen alkalmazás nélkül ezeket a szolgáltatásokat gazdaságilag megbízható módon kínálni. Ezért az Uber üzleti modellje és üzleti stratégiája megköveteli, hogy e társaság – az árral kezdve – meghatározza a szállítási szolgáltatás alapvető feltételeit, így, még ha közvetve is, e társaság *de facto* szolgáltatóvá vált.¹⁸

49. Ezzel szemben a Star Taxi App által nyújtott szolgáltatás egy már létező és megszervezett taxis személyszállítási szolgáltatáshoz kapcsolódott. A Star Taxi App szerepe a kiegészítő szolgáltatást nyújtó külső szolgáltató szerepére korlátozódik, amely hasznos, de nem nélkülözhetetlen a fő szolgáltatás – a személyszállítás – hatékonysága szempontjából. Tehát még ha a Star Taxi App által nyújtott szolgáltatás gazdasági szempontból függ is a szállítási szolgáltatástól, funkcionálisan akkor is független lehet, és azt a szállítási szolgáltatótól különálló szolgáltató is nyújthatja. Nem áll fenn tehát e két szolgáltatásnak a Bíróság előző pontban felidézett ítélkezési gyakorlata értelmében vett elválaszthatatlan összekapcsolódása.¹⁹

50. Bukarest önkormányzata azt állítja, hogy a Star Taxi App szolgáltatását a taxis személyszállítási szolgáltatás szerves részének kell tekinteni, mivel a nemzeti szabályozás az ilyen szolgáltatást a taxis személyszállítási szolgáltatók számára kötelezően előírt „diszpécseri szolgáltatásnak” minősíti.

¹⁵ Bukarest önkormányzata azt állítja, hogy 2018. február 1-je óta a Star Taxi App olyan új szolgáltatásokat vezetett be, amelyek lehetővé teszik a fuvardíj bankkártyával történő kifizetését, és a fuvardíj legkisebb mértékének meghatározását. Ezt az állítást azonban az e tárgyban a Bíróság által kifejezetten feltett kérdésre adott válaszában a Star Taxi App erősen vitatja. Egy olyan tényről van tehát szó, amelyet az alapügyben nem bizonyítottak. Mindenesetre nem tűnik úgy, hogy e kiegészítő szolgáltatások megváltoztathatnák a Star Taxi App általános megítélését (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Airbnb Ireland ítélet [C-390/18, EU:C:2019:1112, 58–64. pont]).

¹⁶ 2017. december 20-i ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981).

¹⁷ Ezt állapította meg a Bíróság a 2017. december 20-i Asociación Profesional Elite Taxi ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981) 38. pontjában. A szolgáltatások bevezetésére és az e szolgáltatások fölött gyakorolt ellenőrzésre vonatkozóan lásd még az Airbnb Ireland ügyre vonatkozó főtanácsnoki indítványom (C-390/18, EU:C:2019:336, 64. és 65. pont).

¹⁸ Az Uber működésének teljesebb leírását illetően az Asociación Profesional Elite Taxi ügyre vonatkozó indítványomra. (C-434/15, EU:C:2017:364) hivatkozom.

¹⁹ Lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Airbnb Ireland ítélet (C-390/18, EU:C:2019:1112, 55. pont); az erre az ügyre vonatkozó indítványom (C-390/18, EU:C:2019:336, 57–59. pont).

51. E tekintetben elegendő annyit megjegyezni, hogy a szállítási szolgáltatások szabályozásával összefüggésben a tagállamok megkövetelhetik a személyszállítóktól, hogy egyéb szolgáltatásokat, köztük az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat is igénybe vegyenek. Ez a követelmény azonban nem vonja ki ez utóbbi szolgáltatásokat a 2000/31 irányelv szabályozásának hatálya alól, és nem mentesíti az említett tagállamokat az e szabályozásból származó kötelezettségek alól.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó válasz

52. Egy olyan, a hivatásos taxisofőrök és az utasok között okostelefonos alkalmazás útján biztosított közvetítői szolgáltatás, mint amelyet a Star Taxi App nyújt, rendelkezik a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett információs társadalommal összefüggő szolgáltatások jellemzőivel, anélkül azonban, hogy a Bíróság fent idézett ítélezési gyakorlata értelmében elválaszthatatlanul kapcsolódna a szállítási szolgáltatáshoz.²⁰

53. Ezért azt javaslom, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ adja, hogy a 2000/31 irányelv 2. cikkének a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjával együttesen értelmezett a) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy elektronikus alkalmazás segítségével az utasoknak közvetlenül a taxisofőrökkel történő összekapcsolásából álló szolgáltatás az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak minősül, mivel nem kapcsolódik elválaszthatatlanul a taxis személyszállítási szolgáltatáshoz, és így nem képezi annak az Asociación Profesional Elite Taxi ítélet²¹ értelmében vett szerves részét.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésről

54. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kéri a Bíróságtól, hogy a 2000/31 irányelv 3. és 4. cikke, a 2006/123 irányelv 9., 10. és 16. cikke, valamint az EUMSZ 56. cikk alapján értékelje a 626/2017. sz. határozatot. E kérdéseket valamennyi említett normatív jogi aktus vonatkozásában elemezni fogom, és azzal kezdem, amelyik kifejezetten az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozik, nevezetesen a 2000/31 irányelvvél.

A 2000/31 irányelv

55. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében többek között azt kérdezi, hogy a 2000/31 irányelv 3. és 4. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami jogi szabályozás, mint a 626/2017. sz. határozattal módosított 178/2008. sz. határozat, amely a taxisofőrök és a lehetséges utasok közötti elektronikus úton nyújtott közvetítői szolgáltatásokkal szemben ugyanolyan engedélyeztetési kötelezettséget ír elő, mint amely az egyéb úton, többek között rádióon nyújtott „taxidiszpécseri szolgáltatások” szolgáltatóit terheli.

– A 2000/31 irányelv 3. cikke

56. Előzetesen meg kell állapítani, hogy mivel a Star Taxi App egy, a román jog szerint létrejött, és Bukarestben székhellyel rendelkező társaság, az alapügy egyetlen tagállamra korlátozódik.

20 2017. december 20-i Asociación Profesional Elite Taxi ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981).

21 2017. december 20-i ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981).

57. Márpedig a 2000/31 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése csak annak biztosítását írja elő a tagállamok számára, hogy a területükön letelepedett szolgáltatók által nyújtott, információs társadalommal összefüggő szolgáltatások megfeleljenek azoknak az adott tagállamban hatályos nemzeti rendelkezéseknek, amelyek az ezen irányelv 2. cikkének h) pontjában meghatározott, szabályozni kívánt területre tartoznak. Ráadásul, ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése főszabály szerint megtiltja a tagállamoknak, hogy korlátozzák az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások másik tagállamból történő nyújtásának szabadságát, az említett irányelv 3. cikkének (4) bekezdése pedig kivételeket vezet be e tilalom alól.

58. A 2000/31 irányelv 3. cikke ezért egyfajta, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások tagállamok közötti kölcsönös elismerésének elvét állapítja meg. Ebből következik, hogy ez a cikk nem alkalmazható az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás szolgáltatójának a székhelye szerinti tagállamban fennálló helyzetére. A 2000/31 irányelv 3. cikke tehát nem alkalmazható az alapügyben.

– A 2000/31 irányelv 4. cikke

59. A 2000/31 irányelv 4. cikke megtiltja a tagállamoknak, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató tevékenységének megkezdését, illetve folytatását előzetes engedélyezéstől vagy bármilyen ezzel azonos hatású követelménytől tegyék függővé.

60. Ez a rendelkezés 2000/31 irányelv „Elvek” című II. fejezete „Letelepedési és tájékoztatási követelmények” című 1. szakaszának részét alkotja. Ez a II. fejezet számos jogosultságot és kötelezettséget állapít meg az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók számára, amelyek tiszteletben tartását a tagállamoknak kell biztosítaniuk. E rendelkezések célja az e szolgáltatásokra vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációja a 2000/31 irányelv 3. cikkéből eredő kölcsönös elismerés elve hatékonyságának biztosítása céljából. Ezen irányelv II. fejezetének rendelkezései tehát összhangban állnak azokkal a szabályokkal, amelyeket a tagállamok a területükön székhellyel rendelkező, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókkal szemben előírnak.²²

61. Logikusan ugyanez vonatkozik az ilyen szolgáltatásokra vonatkozó engedélyezési rendszerek tilalmára is. Ez a tilalom tehát érvényes az e szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatóknak a székhelyük szerinti tagállamban fennálló helyzetére is. A 2000/31 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését tehát főszabály szerint az alapügyben alkalmazni kell.

62. Ugyanezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdése szerint azonban az ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése nem érinti az olyan engedélyezési rendszereket, amelyek nem kifejezetten és kizárólagosan az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra irányulnak. Azt kell tehát megvizsgálni, hogy az alapügyben szóban forgó engedélyezési rendszer kifejezetten és kizárólag az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra irányul-e.

63. Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a 2000/31 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése szigorúbb, mint a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjában, a „szolgáltatásokra vonatkozó szabály” meghatározásában szereplő hasonló kikötés. Ez utóbbi rendelkezés értelmében ugyanis kizártak azok a szabályok, amelyek nem *kifejezetten* az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra

²² Lásd még: a 2000/31 irányelv 1. cikkének (2) bekezdését, amely szerint „[ez] az irányelv az (1) bekezdésben megállapított célkitűzés eléréséhez szükséges mértékben közelít egymáshoz bizonyos, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra alkalmazandó, a belső piaccal, a szolgáltatók letelepedésével, a kereskedelmi tájékoztatással, az elektronikus úton kötött szerződésekkel, a közvetítő szolgáltatók felelősségével, a magatartási kódexekkel, a jogviták peren kívüli rendezésével, a bírósági keresetekkel és a tagállamok közötti együttműködéssel kapcsolatos nemzeti rendelkezéseket”.

vonatkoznak. Ezzel szemben a 2000/31 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése csak azon engedélyezési rendszerekre teszi lehetővé az említett irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott tilalom alkalmazását, amelyek nem csak *kifejezetten*, de *kizárólagosan* is az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkoznak.

64. Márpedig, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben szereplő információk szerint a román jogban a 38/2003. sz. törvény 15. cikkének (1) bekezdéséből ered az a követelmény, hogy a taxidiszpécseri szolgáltatási tevékenység megkezdéséhez engedély megszerzésére van szükség. E cikk a következő bekezdéseiben határozza meg az engedélyre vonatkozó követelményeket, az engedély kiadásának feltételeit és az e tevékenységre gyakorlására alkalmazandó szabályokat.

65. Ezeket a rendelkezéseket ezt követően helyi szinten hajtják végre az engedélyek kiadására hatáskörrel rendelkező különböző hatóságok, a jelen esetben Bukarest önkormányzata. Ennek érdekében az utóbbi elfogadta a 178/2008. sz. határozatot. Ezt a határozatot ezt követően a 626/2017. sz. határozat módosította, amely a „bármely más módon nyújtott diszpécseri szolgáltatás”²³ fogalmának bevezetésével egyértelművé tette azt a tényt, hogy az engedélykötelezettség a Star Taxi App által nyújtott szolgáltatásokhoz hasonló szolgáltatásokra vonatkozik, vagyis az olyan információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra, amelyek a taxisofőrök és az utasok közötti közvetítésből állnak.

66. A megválaszolendő jogi kérdés tehát az, hogy egy olyan nemzeti rendelkezés, amelynek következtében az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók olyan engedély megszerzésére kötelesek, amely már létezik más területen, a hasonló, de nem az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók számára, olyan engedélyezési rendszernek minősül-e, amely a 2000/31 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében *kifejezetten* és *kizárólag* e második kategóriába tartozó szolgáltatások szolgáltatóira irányul.

67. Véleményem szerint erre a kérdésre nemleges választ kell adni.

68. A 2000/31 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének indoka az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások és a hasonló, e fogalomba nem tartozó szolgáltatások közötti egyenlőtlen bánásmód elkerülése. Amikor ugyanis egy általános engedélyezési rendszert az elektronikus úton távolról nyújtott szolgáltatásokra is alkalmazni szándékoznak, előfordulhat, hogy ezek a szolgáltatások gazdaságilag a „hagyományos” eszközökkel nyújtott szolgáltatások helyébe lépnek, és ennek következtében a szolgáltatások ez utóbbi kategóriájával közvetlen versenyhelyzetbe kerülnek. Márpedig az engedély megszerzésére irányuló kötelezettség hiányában az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások privilegizált versenyhelyzetbe kerülnének, ami sérti a tisztességes verseny és az egyenlő bánásmód elvét.²⁴ Más szavakkal, noha az uniós jogalkotó a 2000/31 irányelv elfogadásakor az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások fejlesztésére törekedett, akkor sem állt szándékában a gazdasági szereplők számára annak lehetővé tétele, hogy kizárólag az „online működés” ürügyén elkerülhessenek minden jogi kötelezettséget. Úgy tűnik számomra, hogy ezek az aggályok szolgálták az Asociación Profesional Elite Taxi ítélet alapját.²⁵

69. Mivel az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások az utóbbi időben a különösen gyors technológiai fejlődés eredményeként jöttek létre, ezek a szolgáltatások gyakran a „hagyományos” szolgáltatások által már elfoglalt piacokra lépnek. Ezek a hagyományos szolgáltatások engedélyezési rendszerek hatálya alá tartozhatnak. Márpedig a szóban forgó nemzeti rendelkezések tárgyától és szövegétől függően többé-kevésbé nyilvánvaló lehet, hogy bizonyos szabályok – ideértve az

²³ Vagyis nem rádió útján, a gyakorlatban informatikai eszközök révén.

²⁴ Emlékeztetek arra, hogy noha az uniós jogban a 2000/31 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében tilos az engedélyezési rendszerek alkalmazása az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások vonatkozásában, bizonyos feltételek mellett a 2006/123 irányelv 9. és 10. cikkével vagy az EUMSZ 49. cikkével összhangban engedélyezettek ezek a rendszerek a szolgáltatások egyéb kategóriáira vonatkozóan.

²⁵ 2017. december 20-i ítélet (C-434/15, EU:C:2017:981).

engedélyezési rendszereket –, amelyeket nem a távolról és elektronikus úton nyújtott szolgáltatásokra vezettek be, vonatkoznak az ez utóbbi módon nyújtott, így az „információs társadalommal összefüggő szolgáltatások” fogalmába tartozó hasonló szolgáltatásokra. Ezért szükségessé válhat a meglévő jogalkotási vagy végrehajtási szabályok pontosítása annak megerősítése érdekében, hogy azok vonatkoznak-e az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra. Mégsem egyenértékű egy engedélyezési rendszer létrehozásával – amely kifejezetten és kizárólag az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra irányul – a már meglévő szabályok hatályát ezekre szolgáltatásokra kiterjesztő jogalkotási vagy közigazgatási beavatkozás. Ez utóbbi inkább olyan jellegű, mint amely a fennálló rendszert igazítja az új körülményekhez.

70. Véleményem szerint tehát ellentétes lenne a 2000/31 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének hatékony érvényesülésével az, ha egy ilyen „technikai” beavatkozás miatt az ugyanezen cikk (1) bekezdésében szereplő tilalom megakadályozná a már meglévő engedélyezési rendszereknek az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra történő alkalmazását, míg más rendszerek az említett 4. cikk (2) alapján *proprio vigore* alkalmazhatók lennének ezekre.

71. Ugyanez az érvelés érvényes akkor is, ha egy már meglévő engedélyezési rendszernek az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra való kiterjesztéséhez kiigazításokra van szükség azon sajátosságok miatt, amelyekkel e szolgáltatások eltérnek azoktól a szolgáltatásoktól, amelyekre ezt a rendszert eredetileg tervezték. Ezek a kiigazítások többek között az engedély megszerzésének feltételeire vonatkozhatnak. Ugyanis, amint azt később bemutatom, éppen az ilyen kiigazítások hiánya vonhatja kétségbe az engedélyezési rendszer információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra történő alkalmazásának jogszerűségét.

72. Végül nem gondolom, hogy – amint azt a Bizottság javasolja – a Bíróság által a Falbert és társai ítéletben²⁶ elfogadott megoldás analógia útján alkalmazható lenne a jelen ügyben. Ebben az ítéletben²⁷ a Bíróság úgy ítélte meg, hogy egy olyan jogszabályt, amely célját és tárgyát tekintve arra irányul, hogy egy már fennálló jogszabály hatályát kiterjessze az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra, a 98/34 irányelv 1. cikkének (5) bekezdése²⁸ értelmében vett „szolgáltatásokra vonatkozó szabálynak” kell tekinteni. Ugyanakkor, amint arra a jelen indítványom 63. pontjában rámutattam, a 2015/1535 irányelv értelmében vett „szolgáltatásokra vonatkozó szabályok” azok, amelyek kifejezetten az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkoznak, míg a 2000/31 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése csak azon rendszerek tilalmát tartalmazza, amelyek kifejezetten és kizárólag e szolgáltatásokra vonatkoznak. Egyebekben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azok a nemzeti rendelkezések, amelyek a vállalkozások alapítására vagy a vállalatok által történő szolgáltatásnyújtásra vonatkozó feltételek előírására korlátozódnak, így például az olyan rendelkezések, amelyek valamely szakmai tevékenység gyakorlását előzetes engedélytől teszik függővé, nem minősülnek a 2015/1535 irányelv értelmében vett műszaki szabályoknak; ezt az elvet a szolgáltatásokra vonatkozó szabályokra is alkalmazni kell.²⁹ Ezért következtelen lenne értelmezési analógiát felállítani a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének e) pontja és a 2000/31 irányelv 4. cikkének az engedélyezési rendszerekre vonatkozó (2) bekezdése között.

73. Ezen okokból úgy vélem, hogy a 2000/31 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy olyan nemzeti rendelkezés, amely az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szolgáltatóira kiterjeszti a hasonló, de nem az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók esetén már előírt engedély megszerzésére irányuló kötelezettséget, nem minősül a kifejezetten és kizárólag az utóbbi kategóriába tartozó szolgáltatást nyújtó szolgáltatókra vonatkozó engedélyezési rendszernek. Az említett irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt tilalom tehát nem zárja ki az ilyen rendszer alkalmazását az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra.

26 2017. december 20-i ítélet (C-255/16, EU:C:2017:983).

27 2017. december 20-i Falbert és társai ítélet (C-255/16, EU:C:2017:983, 35. pont).

28 Jelenleg a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének e) pontja.

29 2017. december 20-i Falbert és társai ítélet (C-255/16, EU:C:2017:983, 16–18. pont).

74. Azonban ez a megállapítás attól a feltételtől függ, hogy a meglévő engedélyezési rendszer hatálya alá tartozó szolgáltatásoknak, amelyeket nem elektronikus úton nyújtanak, és azok az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásoknak, amelyekre e rendszert kiterjesztették, gazdaságilag ténylegesen egyenértékűeknek kell lenniük. Ezt az egyenértékűséget a szolgáltatás igénybe vevőjének szempontjából kell értékelni, vagyis az ő szemszögéből a szolgáltatásoknak felcserélhetőeknek kell lenniük.

75. Márpedig úgy tűnik, hogy ebben a kérdésben vita áll fenn az alapeljárás felei között. Bukarest önkormányzata ugyanis az észrevételeiben azt állítja, hogy egy olyan tevékenység, mint amelyet a Star Taxi App végez, egyenértékű a 38/2003. sz. törvény értelmében vett taxidiszpécseri szolgáltatással kapcsolatos tevékenységgel, és így az ebből fakadó diszpécserközpontra vonatkozó engedély megszerzésének kötelezettsége terheli. Ennek következtében a 626/2017. sz. határozatot, éppúgy mint a 178/2008. sz. határozatot, e törvény végrehajtásának keretében fogadták el. Ezzel szemben a Star Taxi App vitatja ezt az állítást, azzal érvelve, hogy tevékenysége eltérő jellegű, a taxisofőrök és az utasaik közötti kapcsolat megteremtésére korlátozódik, és ezért nem tartozik az említett törvény rendelkezéseinek hatálya alá.

76. Úgy látom, hogy sajnálatos módon ezzel a kérdéssel nem foglalkozott a kérdést előterjesztő bíróság, amely egyrészt a 38/2003. sz. törvényt idézi az alapügyben felmerülő jogviták megoldására vonatkozó rendelkezések között, másrészt azonban azt állítja, hogy a „diszpécseri szolgáltatás” fogalmának kiterjesztése a számítógépes alkalmazásokra „túllépi a jogi keretet”. E dilemma nem oldható meg csupán a 2000/31 irányelv Bíróság általi értelmezésével, mivel olyan ténybeli értékelésektől függ, amelyet egyedül a kérdést előterjesztő bíróság képes elvégezni.

77. A 2000/31 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésével tehát nem ellentétesek az olyan nemzeti rendelkezések, mint a 626/2017. sz. határozattal módosított 178/2008. sz. határozat rendelkezései, amennyiben megállapítható az e rendelkezések által szabályozott szolgáltatások gazdasági egyenértékűsége. Ezzel szemben, ha a kérdést előterjesztő bíróságnak azt kellene megállapítania, hogy a Star Taxi App által nyújtott szolgáltatások gazdasági szempontból nem egyenértékűek a taxidiszpécseri szolgáltatásokkal, és így a 626/2017. sz. határozatot *de facto* önálló engedélyezési rendszerként kellene elemezni, e rendszerre a 2000/31 irányelv 4. cikke (1) bekezdésében foglalt tilalom vonatkozna.³⁰

– Záró megjegyzés

78. A Bizottság észrevételeiben megjegyzi, hogy a 626/2017. sz. határozat együttesen értelmezett rendelkezései, különösen azok, amelyek a megrendeléseknek a taxisofőrök felé rádióan történő továbbítására irányuló kötelezettségre, és a szállítási szolgáltatások teljesítése alatt a taxisofőrök mobiltelefon-használatának tilalmára vonatkoznak,³¹ úgy is értelmezhetők, hogy *de facto* megtiltják a Star Taxi App által kínáltakhoz hasonló szolgáltatásokat.

79. Ezt a kérdést azonban a kérdést előterjesztő bíróság a kérelmében nem vetette fel, mivel ez az engedélyszerzési kötelezettségről szól. Egyébként a Star Taxi App a Bíróság e tárgyban feltett kifejezett kérdésére adott válaszában elismerte, hogy folytathatja tevékenységét azzal a feltétellel, hogy teljesíti a diszpécserközpontokkal szemben támasztott követelményeket és megszerzi az engedélyt.

³⁰ Jeleznem kell, hogy egy ilyen esetben az a kérdés is felmerül, hogy e határozat a nemzeti jog alapján jogszerű-e, mivel a 2000/31 irányelvet a nemzeti jogba átültető 2002. június 7-i a Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic (az elektronikus kereskedelemről szóló 365/2002. sz. törvény. *Monitorul Oficial al României*, I. rész, 483. sz., 2002. július 5.) a 4. cikkének (1) bekezdésében megismétli az ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

³¹ Lásd: a jelen indítvány 18. és 19. pontja.

80. Úgy vélem tehát, hogy a Star Taxi App tevékenységének esetleges megtiltása túlságosan elméleti ahhoz, hogy a jelen ügyet e szempontból elemezni lehessen. Emellett a Bíróság e kérdésben nem rendelkezik elegendő információval.

A 2006/123 irányelv

81. Amint arra rámutattam, meg kell állapítani, hogy az engedélyezési rendszereknek a 2000/31 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében szereplő tilalma nem érinti az alapügyben szóban forgó rendszert, mivel ez a rendszer nem kifejezetten és kizárólag az információs társadalom összefüggő szolgáltatásaira vonatkozik, hanem hasonló jellegű szolgáltatásokra is kiterjed, amelyek nem tartoznak e minősítésbe. Márpedig ezek az egyéb szolgáltatások potenciálisan a 2006/123 irányelv hatálya alá tartoznak. Ezért meg kell vizsgálni, hogy ez az irányelv alkalmazható-e a jelen ügyben, és ha igen, akkor ellentétes-e ezzel egy, az alapügyben szereplőhöz hasonló engedélyezési rendszer.

– A 2006/123 irányelv alkalmazhatósága

82. A 2006/123 irányelv a 2. cikkének (1) bekezdése szerint az egyik tagállamban letelepedett szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokra alkalmazandó, ami kétségek nélkül magában foglalja az alapügyben szóban forgó szolgáltatásokat.

83. Ugyanezen irányelv 2. cikkének (2) bekezdése azonban bizonyos, többek között a közlekedés területén nyújtott, az EUM-Szerződés VI. címének hatálya alá tartozó szolgáltatásokat kizár az alkalmazási köréből.³² Az említett irányelv (21) preambulumbekkezdése pontosítja, hogy a szóban forgó rendelkezés értelmében vett „közlekedés” fogalom a taxikat is magában foglalja. Vajon ez a kifejezés kiterjed a taxisofőrök és utasaik közötti közvetítési szolgáltatásokra is?

84. A 2006/123 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontját a Bíróság korábban már értelmezte. Többek között a gépjárművek műszaki vizsgálatával kapcsolatos szolgáltatások vonatkozásában úgy ítélte meg, hogy ez a rendelkezés nem csupán személyek és áruk járművel, légi járművel vagy hajóval egyik helyről a másikra történő mozgatásának fizikai cselekményét foglalja magában, hanem minden olyan szolgáltatást is, amely az ilyen cselekményhez szervesen kapcsolódik.³³

85. A Bíróság a műszaki vizsgálatokkal kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozóan először is megállapította, hogy azok szervesen kapcsolódnak a közlekedés területén nyújtott szolgáltatásokhoz, mivel az ilyen vizsgálatok e tevékenység gyakorlásának előzetes és elengedhetetlen feltételét képezik, hozzájárulva a közlekedés biztonságának biztosításához.³⁴

86. Másodszor, a Bíróság megjegyezte, hogy az említett műszaki vizsgálatokkal kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozó harmonizációs intézkedéseket az EUM-Szerződés közlekedésre vonatkozó rendelkezései alapján fogadták el.³⁵ A Bizottság által a jelen ügyben kifejtett véleménnyel ellentétben ezt a megállapítást kulcsfontosságúnak tartom a 2006/123 irányelv 2. cikke (2) bekezdése d) pontjának értelmezése szempontjából. Ez a rendelkezés ugyanis kifejezetten az EUM-Szerződés közlekedésre vonatkozó címére (jelenleg az EUM-Szerződés VI. címe) hivatkozik. Ez azért van így, mert az EUMSZ 58. cikk (1) bekezdése értelmében a közlekedés területén a szolgáltatásnyújtás szabadságára az EUM-Szerződés közlekedésre vonatkozó címének rendelkezései az irányadók. A 2006/123 irányelv tehát e területen nem szabályozhatja a szolgáltatásnyújtás szabadságát. Márpedig azáltal, hogy az EUM-Szerződés VI. címébe tartozó rendelkezések alapján elfogadta a gépjárművek műszaki vizsgálatával kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozó irányelveket, az uniós jogalkotó ezeket a

³² A 2006/123 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontja.

³³ 2015. október 15-i Grupo Itevelesa és társai ítélet (C-168/14, EU:C:2015:685, 46. pont).

³⁴ 2015. október 15-i Grupo Itevelesa és társai ítélet (C-168/14, EU:C:2015:685, 47. pont).

³⁵ 2015. október 15-i Grupo Itevelesa és társai ítélet (C-168/14, EU:C:2015:685, 49. pont).

szolgáltatásokat közvetetten beillesztette mind az EUMSZ 58. cikke (1) bekezdése, mind a 2006/123 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontja értelmében vett közlekedés területére. A harmonizációs intézkedések jogalapjának ilyen megválasztása tehát döntő jelentőségű a szóban forgó szolgáltatásoknak a 2006/123 irányelv hatálya alól történő kizárása vonatkozásában.³⁶

87. Ami az alapügyben szóban forgó közvetítői szolgáltatásokat illeti, úgy tűnik, hogy ezek a Bíróság fent említett ítélkezési gyakorlata értelmében nem kapcsolódnak szervesen a taxis szolgáltatásokhoz, mivel nem képezik az ez utóbbi szolgáltatások nyújtásának ugyanolyan előzetes és elengedhetetlen feltételét, mint a műszaki ellenőrzés. A román jogi szabályozás valóban kötelezővé teszi a diszpécseri szolgáltatás igénybevételét valamennyi taxis szolgáltató számára. Ugyanakkor egy ilyen nemzeti szinten előírt kötelezettség nem határozhatja meg a szolgáltatás kategóriájának az uniós jog szempontjából történő minősítését.

88. Ráadásul, e közvetítői szolgáltatásokat egyetlen, az EUM-Szerződés közlekedésre vonatkozó rendelkezései alapján elfogadott harmonizációs intézkedés sem érinti.

89. Úgy gondolom, nincs indok arra, hogy kizárjuk e szolgáltatásokat a 2006/123 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontja alapján ezen irányelv hatálya alól.

90. Egyebekben a 2006/123 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése olyan szabályt tartalmaz, amely szerint az uniós jog azon különös jogi aktusainak rendelkezései, amelyek egy konkrét ágazatban a szolgáltatási tevékenységek megkezdését vagy gyakorlását szabályozzák, a szabályok összeütközése esetén elsőbbséget élveznek a 2006/123 irányelv rendelkezéseihez képest. Jóllehet ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének második mondata nem említi kifejezetten a 2000/31 irányelvet, holott hivatkozik más irányelvekre, mégis nyilvánvalónak tűnik számomra, hogy ez a rendelkezés a 2000/31 irányelvre is vonatkozik. Ez az irányelv ugyanis, mivel az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások megkezdését és azok gyakorlását szabályozza, a 2006/123 irányelvhez képest *lex specialis*nek minősül.³⁷

91. Mindazonáltal, mivel az engedélyezési rendszereknek a 2000/31 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt tilalma nem vonatkozik az alapügyben szereplőkhöz hasonló szolgáltatásokra, nincs összeütközés a két irányelv között. A 2000/31 irányelv 4. cikkének (2) bekezdéséből eredő e tilalom alkalmazhatóságának kizárása ugyanis nem jelenti azt, hogy a tagállamok feltétel nélküli lehetőséget kapnak az engedélyezési rendszerek alkalmazására az e rendelkezés hatálya alá tartozó helyzetekben. Kizárólag a 2000/31 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazható, ezzel szemben ezekre az engedélyezési rendszerekre továbbra is vonatkoznak az uniós jog más szabályai, köztük a 2006/123 irányelv is, ideértve az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat is, mivel e szabályok azokra is vonatkoznak.

92. A 2006/123 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével nem ellentétes tehát ezen irányelvnek az alapügyben szóban forgó engedélyezési rendszerre való alkalmazása, ideértve az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat is, mivel e rendelkezés azokra is vonatkozik.

93. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésében a kérdést előterjesztő bíróság megemlíti a 2006/123 irányelv 9., 10. és 16. cikkét. Ezen irányelv 16. cikke azonban a szolgáltatást nyújtó letelepedési helyétől eltérő tagállamokban történő szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozik. Márpedig, amint arra a jelen indítvány 56. pontjában rámutattam, az alapügy egy román társaság által Románia területén végzett szolgáltatási tevékenységre vonatkozik. A 2006/123 irányelv 16. cikke tehát ebben az ügyben nem alkalmazható.

³⁶ Lásd még: a Trijber és Harmsen egyesített ügyekre vonatkozó indítványom (C-340/14 és C-341/14, EU:C:2015:505, 27. és 28. pont).

³⁷ Lásd ebben az értelemben: 2019. december 19- i Airbnb Ireland ítélet (C-390/18, EU:C:2019:1112, 40–42. pont).

94. Ezzel szemben alkalmazhatóak ezen irányelvnek a letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezései, azaz a 9–15. cikkei. A Bíróság ugyanis úgy ítélte meg, hogy ezek a cikkek alkalmazhatók a tisztán belső helyzetekre.³⁸

– A 2006/123 irányelv 9. és 10. cikke

95. A 2006/123 irányelv 9. cikke abból az elvből indul ki, hogy a szolgáltatásokkal kapcsolatos tevékenységek nem köthetők engedélyezési rendszerekhez. Azonban bizonyos feltételek mellett a tagállamok valamely szolgáltatással kapcsolatos tevékenységek megkezdését ilyen rendszerhez köthetik.³⁹ E feltételek a következők: az engedélyezési rendszer mentes a hátrányos megkülönböztetéstől, az engedélyezési rendszert a közérdeken alapuló kényszerítő indok támasztja alá és a kitűzött cél kevésbé korlátozó intézkedés útján nem valósítható meg.

96. Nem áll rendelkezésemre információ a taxidiszpécseri szolgáltatással kapcsolatos tevékenységekre vonatkozó, a 38/2003. sz. törvényen alapuló engedélyezési rendszer indokolását illetően. A 626/2017. sz. határozattal kapcsolatban Bukarest önkormányzata észrevételeiben arra hivatkozik, hogy egyenlő versenyfeltételeket kellett biztosítani a „klasszikus” taxidiszpécseri központok és az elektronikus közvetítői szolgáltatások között. Ez azonban nem ad magyarázatot magának az engedélyezési rendszernek az indokára.

97. Ezért a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni, hogy vannak-e olyan közérdeken alapuló kényszerítő indokok, amelyek igazolják a taxidiszpécseri szolgáltatás engedélyezési rendszerét. Csak annyit kell megjegyezni, hogy ez a rendszer egy közvetítési szolgáltatásra vonatkozik, egy olyan piacon, amelyre már vonatkozik egy, a taxis személyszállítási szolgáltatások nyújtására irányuló engedélyezési rendszer.⁴⁰ Ezért úgy tűnik, hogy például a fogyasztóvédelemhez kapcsolódó általános érdek már teljesül. Így a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy milyen további közérdeken alapuló kényszerítő indokok alkalmasak e kiegészítő engedélyezési rendszer igazolására.

98. Még a következő záró megjegyzéseket kell megfogalmazni. A 2006/123 irányelv 10. cikkének (1) és (2) bekezdése megköveteli, hogy az engedélyeket egy közérdeken alapuló kényszerítő indokok által indokolt, és e közérdekhez kapcsolódó céllal arányos kritériumok alapján adják ki.

99. Márpedig a 38/2003. sz. törvény 15. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az engedély megszerzéséhez többek között szükséges egy rádió adó-vevő, biztonságos rádiófrekvencia, a taxidiszpécseri központ alkalmazottjainak rádiókezelői bizonyítványa, valamint a rádiófrekvencia használatára vonatkozó engedély. Az iratokból nem derül ki, hogy ezeket a követelményeket a taxisofőrök és az okostelefonos alkalmazást használó utasok közötti közvetítési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókra alkalmazni kell-e, azonban úgy tűnik, ez nem kizárt.

100. Ezek a rádiós taxidiszpécseri központok vonatkozásában kidolgozott követelmények nyilvánvalóan nem alkalmazhatók az elektronikus úton nyújtott szolgáltatásokra, mivel indokolatlan terheket és költségeket rónak a szolgáltatókra. Ezeket a követelményeket tehát természetüknél fogva nem igazolhatja semmilyen közérdeken alapuló kényszerítő indok, és nem tekinthetők a közérdekhez

38 2018. január 30-i X és Visser ítélet (C-360/15 és C-31/16, EU:C:2018:44, a rendelkező rész 3. pontja). Lásd még: a Trijber és Harmsen egyesített ügyekre vonatkozó indítványom (C-340/14 és C 341/14, EU:C:2015:505, 44–57. pont); az X és Visser egyesített ügyekre vonatkozó indítványom (C-360/15 és C-31/16, EU:C:2017:397, 106. és azt követő pontok).

39 Az „engedélyezési rendszer” fogalmát a 2006/123 irányelv 4. cikkének 6. pontja úgy határozza meg mint „bármely eljárás, amely alapján a szolgáltatónak vagy a szolgáltatás igénybe vevőjének ténylegesen lépéseket kell tennie azért, hogy az illetékes hatóságtól a szolgáltatási tevékenység nyújtására való jogosultságra vagy annak gyakorlására vonatkozóan formális vagy közvetett határozatot szerezzen”. Véleményem szerint nem áll fenn semmiféle kétség abban a kérdésben, hogy e rendelkezés értelmében a taxidiszpécseri szolgáltatás a román jogban az engedélyezési rendszer hatálya alá tartozik. E rendszer a 38/2003. sz. törvény 15. cikkén alapul, és a bukaresti önkormányzat területén a 626/2017. sz. határozattal módosított 178/2008. sz. határozat hajtja végre.

40 Mivel ezúttal egy szállítási szolgáltatásról van szó, e rendszer nem tartozik a 2006/123 irányelv hatálya alá.

kapcsolódó céllal arányosnak sem, amikor az az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókra alkalmazzák őket. E követelmények ugyanis előírják ez utóbbiak számára, hogy az általuk használt technológiákon túl egy eltérő technológiához szükséges képességekkel és eszközökkel is rendelkezzenek.

101. Ezen okokból úgy vélem, hogy valamely engedélyezési rendszer nem alapul a 2006/123 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjában előírt követelményeknek megfelelő közérdeken alapuló kényszerítő indokok által indokolt követelményeken, amennyiben az engedély kiadása a kérelmező által tervezett tevékenységhez nem igazított technikai követelmények teljesítésétől függ.

Az EUMSZ 56. cikk

102. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésében a kérdést előterjesztő bíróság az EUMSZ 56. cikkre is hivatkozik, amely a szolgáltatásnyújtás szabadságát állapítja meg. Ugyanakkor, amint arra már a jelen indítvány 56. pontjában rámutattam, az alapügy tárgya egy román társaság által Románia területén végzett szolgáltatási tevékenység. Márpedig a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUM-Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók olyan tényállásra, amelynek minden eleme egyetlen tagállamon belül valósul meg.⁴¹ Az EUMSZ 56. cikk tehát nem alkalmazható a jelen ügyben.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésre adandó válasz

103. Azt javaslom, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésre azt a választ adja, hogy a 2000/31 irányelv 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató vonatkozásában a gazdaságilag egyenértékű, de az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásoknak nem minősülő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókra vonatkozó engedélyezési rendszer alkalmazása. A 2006/123 irányelv 9. és 10. cikkével ellentétes az ilyen engedélyezési rendszer alkalmazása, kivéve, ha az megfelel az e cikkekben megállapított kritériumoknak, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia. Valamely engedélyezési rendszer nem felel meg a 2006/123 irányelv 10. cikkében meghatározott kritériumoknak, ha az engedély kiadása a kérelmező által tervezett tevékenységhez nem igazított technikai követelmények teljesítésétől függ. A 2000/31 irányelv 3. cikke, a 2006/123 irányelv 16. cikke és az EUMSZ 56. cikk nem alkalmazandó olyan szolgáltató esetében, amely az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat abban a tagállamban kívánja nyújtani, ahol letelepedett.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdéstről

104. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 626/2017. sz. határozat a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében vett műszaki szabálynak minősül-e, amelyet ezen irányelv 5. cikke alapján kellett volna közölni a Bizottsággal.

105. A 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében ugyanakkor ez a rendelkezés azokra a műszaki szabályokra vonatkozik, amelyeket a tagállamok által kijelölt hatóságok írnak elő, és amelyek a Bizottság által az ezen irányelv 2. cikkében említett bizottság keretében összeállított és szükség esetén aktualizált jegyzékben szerepelnek. Márpedig egy ilyen listát 2006. május 31-én,⁴² azaz Románia uniós csatlakozása előtt tették közzé, és ezért nem tartalmazza a román hatóságok felsorolását. A Bizottság azonban észrevételeiben rámutat, hogy Románia a csatlakozásakor értesítette

⁴¹ Lásd legutóbb: 2018. december 13-i France Télévisions ítélet (C-298/17, EU:C:2018:1017, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁴² HL 2006. C 127., 14. o.

arról, hogy kizárólag a központi hatóságai rendelkeznek felhatalmazással a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében vett műszaki szabályok meghatározására. Bukarest önkormányzatának jogi aktusai nem tartoznak az ezen irányelv 5. cikkében meghatározott értesítési kötelezettség hatálya alá.

106. Ez azonban nem oldja meg teljesen a problémát, mivel, amint már említettem, kétségek merülnek fel abban a kérdésében, hogy az alapügyben szóban forgó szolgáltatásokhoz hasonló szolgáltatások nyújtásához előírt engedély beszerzése iránti kötelezettség kizárólag a 626/2017. sz. határozatból vagy a 38/2003. sz. törvény 15. cikkéből – amelynek e határozat csak végrehajtási szabályát képezi – ered-e. Ért jogosan merülne fel a kérdés, hogy ezt a törvényt nem kellett volna-e közölni a Bizottsággal.

107. Véleményem szerint azonban a válasznak nemlegesnek kell lennie. A 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének e) pontja ugyanis kizárja a „szolgáltatásokra vonatkozó szabályokat”, a műszaki szabályok egyetlen olyan kategóriáját, amely a jelen ügyben az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra nem kifejezetten vonatkozó szabályként szóba jöhet. Ezen e) pont második albekezdése értelmében a szabályok kifejezetten e szolgáltatásokra irányulnak, ha kifejezett céljuk és tárgyuk az ilyen szolgáltatások *kifejezett és célzott* módon történő szabályozása. Ezzel szemben azokat a szabályokat nem lehet kifejezetten e szolgáltatásokra irányulónak tekinteni, ha az az ilyen szolgáltatásokat csak *hallgatólagos vagy esetleges módon* érintik.

108. Márpedig meg kell állapítani, hogy a 38/2003. sz. törvény nem említi az az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat. Éppen ellenkezőleg, olyan mértékben figyelmen kívül hagyja őket, hogy egyformán minden taxidiszpécseri szolgáltatást nyújtó szolgáltatótól megköveteli, hogy rendelkezzen rádiófrekvenciákkal és -eszközökkel, függetlenül attól, hogy rádió vagy számítógép igénybevételével működnek-e. Ezért véleményem szerint nyilvánvaló, hogy noha – amint azt Bukarest önkormányzata állítja – ezt a törvényt kell az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra alkalmazni, ennek nem célja e szolgáltatások kifejezett és célzott szabályozása, és ez utóbbiakat csak hallgatólagosan, mondhatni mellőzés útján érinti.

109. Ezt egyébként könnyen magyarázhatja az a tény, hogy a 38/2003. sz. törvényt 2003-ban hozták, míg a személyszállítási szolgáltatások okostelefonokon történő foglalásának területén úttörő szerepet betöltő Uber társaságot csak 2009-ben alapították.

110. A 38/2003. sz. törvény 15. cikke a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében nem vonatkozik kifejezetten az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra.

111. Ennek következtében az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 626/2017. sz. határozat nem minősül a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében vett műszaki szabálynak.

Véggövetkeztetés

112. A fentiek összességére figyelemmel azt javaslom, hogy a Bíróság a Tribunalul București (bukaresti törvényszék, Románia) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

- 1) A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) 2. cikkének a műszaki szabályokkal és az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokra vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikke (1) bekezdésének b) pontjával együttesen értelmezett a) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy elektronikus alkalmazás segítségével az utasoknak

közvetlenül a taxisofőrökkel történő összekapcsolásából álló szolgáltatás az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak minősül, amennyiben nem kapcsolódik elválaszthatatlanul a taxis személyszállítási szolgáltatáshoz, és így nem képezi annak szerves részét.

- 2) A 2000/31 irányelv 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató vonatkozásában a gazdaságilag egyenértékű, de az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásoknak nem minősülő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókra vonatkozó engedélyezési rendszer alkalmazása.

A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. és 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az ilyen engedélyezési rendszer alkalmazása, kivéve, ha az megfelel az e cikkekben megállapított kritériumoknak, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia. Valamely engedélyezési rendszer nem felel meg a 2006/123 irányelv 10. cikkében meghatározott kritériumoknak, ha az engedély kiadása a kérelmező által tervezett tevékenységhez nem igazított technikai követelmények teljesítésétől függ.

A 2000/31 irányelv 3. cikke, a 2006/123 irányelv 16. cikke és az EUMSZ 56. cikk nem alkalmazandó olyan szolgáltató esetében, amely az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat abban a tagállamban kívánja nyújtani, ahol letelepedett.

- 3) A Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 626/2017 pentru modificarea și completarea Hotărârii Consiliului General al Municipiului București nr. 178/2008 privind aprobarea Regulamentului-cadru, a Caietului de sarcini și a contractului de atribuire în gestiune delegată pentru organizarea și executarea serviciului public de transport local în regim de taxi (a helyi taxis személyszállítási szolgáltatás megszervezésének és nyújtásának koncesszióba adására vonatkozó keretrendelet, ajánlattételi dokumentáció és szerződés jóváhagyásáról szóló, 2008. április 21-i 178/2008. sz. határozat módosításáról és kiegészítéséről szóló, 2017. december 19-i 626/2017. sz. bukaresti önkormányzati képviselőtestületi határozat) nem minősül a 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében vett műszaki szabálynak.